

מדינת ישראל
מיניסטרו וועדו הכלכלה
מיוזם מ"ו ליון חסי 515.50
בשעה 10.30

חברי הוועדה הנוכחיים:
היו"ר מ. בדר
א. מזור
ט. גורן
ע. לבית
ח. לנדאו
מ. כורדר
מ. ארני
א. חוסי
מ. ברנסטין
נ. יהודה.

מ. ז. מ. נ. י. מ.:
מר הלכריין - מנהל משרד החקלאות.

מ. ד. ר. - ה. י. מ.:

א. מצב החקלאות בהתישבות החדשה.
ב. תקציב משרד החקלאות.

היו"ר מ. בדר:
כותב את התייבה.

(מר הלכריין מגיש לוועדה את הצעת
סגולות הכיחות החקלאיים התישבותיים.)

היו"ר מ. בדר:
אנו בקטנו. במשרד החקלאות. **לנציגו**
ירצה בכנינו על הוצאות ההתישבות
שהוקמה בשנה האחרונה, היות ויש לנו הערכות שונות על הוצאות
מבחינת חקלאית. בהתישבות שהיתה לי עם מר הלכריין יעצתי לו
להרחיב את היריעה גם על המצב בחקלאות ולעשות קונסטרוקציה
מהדברית שבה משרד החקלאות רוצה את עזרתנו למען, לא יהיה לנו
ויכוח מרק, אלא ויכוח שאותו נוכל לטכס בבחינת מעד למשרד החקלאות,
במדה שנמצא זאת לנכון.

מר הלמרין:

הרצאותיהם היתה קצרה. משרד החקלאות אינו האינטנסיווה הנכונה לשאלה על ההתייבשות החדשה. כידוע, לא הממשלה עוסקת בהתייבשות החדשה, אלא המוסדות המיטביים: הסוכנות היהודית והקק"ל. הממשלה מקבלת לטפולה את היישובים החדשים רק כאשר הם נהפכים לגורם יוצר ולא ברגע שהם עולים על הקרקע. הממשלה מבצעת את היישוב בהתייבשות וגם השנה הוקמו 43,000 יחידות דיור ומזה חלק נכר להתייבשות החדשה. כן משתתפת הממשלה בצורות אחרות של עזרה לסוכנות כמו: עזרה כספית, וישנן הצעות שהממשלה תסייע לסוכנות לבצע את חכניות ההתייבשות על ידי מתן הלוואות.

היות ונשאלה השאלה סקור להתייבשות החדשה אשתדל לענות עליה בקצרה. ההתייבשות הצעירה, התייבשות חש"ט וחלק מחש"י אינה מורגשת עדיין באספקת מזונות בביצור.

מ. ארם: מה היקף ההתייבשות הזאת?

מר הלמרין:

139 עד 140 יישובים. אילו רצינו רק להוציא לתת מן האדמה היינו מחלקים את האדמות בין ההתייבשות בקיימת והיינו מגבירים על ידי כך את היצור, אבל עמדה בעית ההתייבשות. האדמה חולקה ולא שהיא חולקה היטובה עולה עליה ובשלב ראשון הוא מתחיל בהכשרת המקום מבלי שתהיה לו האפשרות לעבד את השטח ולהתפך ליצור, היות ועליו להתחיל בשיכון, לבנות רמת, להניח צנורות וכל זה צריך להעשות באופן אינטנסיבי, אך אינו נעשה כך היות והיישוב החדש לא קבל עדיין את הציוד המלא; הוא לא קבל את הציוד המכני במדה מספקת, אף על פי שיש החקדמות גדולה בקטר עם הציוד המכני, וכן לא קבל את האינזנטר החי. אנו הבאנו את הפרות רק בחורף זה ורק עתה הן מתחילות לתת חלב. לכן, ביצור מזונות כל הגוש הזה של ההתייבשות החדשה אינו מורגש עדיין.

אחת יצדעיים בודאי, שבעבר מסקו של

יו"ר הועדה, מר בדר, חכה 13 שנה עד אשר קבל את ציודו המלא מהמוסדות המיטביים, וזה היה נורמלי. עכשו אין זה כך, כי הכל צריך להעשות במהירות גדולה יותר, ואמצעי הסוכנות אינם מספיקים לכן, מנחה הסוכנות לממשלה בבקשת הלוואה כפי שזה מנוסח בעלון שהגשתי לכם. שאלנו את הסוכנות מה אפשר לעשות בכסף זה, וישבנו אחת על המדוכה ונקבעו 4 צורות של התייבשות.

מ. ברנשטיין:

רציתי לדעת, ההסכם שיטנו עם הסוכנות-כוונתי למוסד התיאום-הוא הוא נכנס כבר לשלב שלי פעולה משותפת בין הממשלה ובין מחלקת ההתייבשות בבצוע הפעולות?

הלמרין:

למשרד החקלאות זה טרם הגיע. משרד החקלאות הקים לעצמו מכסיר משותף לתיכנון חקלאי והתייבשותי אשר בו משתתפים: משרד החקלאות; הקק"ל והסוכנות היהודית. מוסד זה מועיל כבר כשנה וחצי ומדי שבוע בשבוע מתכנסים יחד מנהל מחלקת ההתייבשות של הסוכנות, מנהל הפעולות ההתייבשותיות בקק"ל ושלטה נציגים של משרד החקלאות; מנהל מחלקת המים, מנהל המחקר החקלאי ומנהל משרד החקלאות, אשר מתאמים את הפעולות. על מני ועדה זו פורסם ברשומות.

אני רוצה לחזור אל שתי השאלות אשר

נשאלו כאן. אמרנו: מה לקראת שנה זאת, לקראת תקציב הפיתוח של המדינה אפשר לעשות בשטח החקלאות. משרד החקלאות, יחד עם המוסדות המיטביים, טוען שהפוטנציאל החקלאי אינו מנוצל די צרכו; הסקטור החקלאי יכל לקלוט ויקול להרחיב את היצור בקנה מידה רחב יותר מזה הקיים. לאף אחד אין התנגדות לעשות זאת, אבל יש גורם מפריע

והוא- המטבע הזר. בטביל השקעות יסוד יס צורך בצנורות, מכונות חקלאיות, כוח סחיבה, חסרי בנין, ברזל, סלט ועוד. כאשר אנו מנהלים סו"ס על תקציב אנו טוענים שביכולתנו לקלוט 20 מליון לירות וטזה שליט במטבע זר. כנגד זה אומרים לנו: סכום כשה אינו בא בחשבון; ומכניסו מעיפים כאלה אשר בהם אחוז המטבע הזר הוא נמוך ביותר. לירות ישראליות אפשר לקבל יותר, אבל מטבע זר אינן. מלבד הון להשקעות חקלאיות אנו זקוקים למטבע זר בתור אמצעי יצור סוסף-כמו: חוסרי אריזה, זבלים חסיקליים ועוד- המסתכם בסכום של 6 מליון לירות. באופן דומי נותנים לנו 6 מליון לירות הכוללים גם צנורות לטיכון וגם חסרי אריזה. אבל, זה לא מספיק. על כן במקום להסיע בצנורות 3 מליון לירות בטנה אנו מקציבים לצנורות ואביזרים ביחס מקסימום מליון וחצי לירות מתוך הסטה מליון לירות.

היו"ר ס. בדר: שמענו, סדר החקלאות לקח סדר האספקה את הצנורות שהיו מיועדים לבנין.

סר הלפרין: על פי רוב זה להפך; מתוך 80 אלף טון צנורות שהיו צריכים להביא ע"י המלוה האמריקאי 18-20 אלף טון הוקדשו לטיכון. על כל פנים כטיס מחסור מוכרחה להיות נדידה בין מטרה למטרה.

סר האוצר אמר למסדר החקלאות, סכססגרת ה-65 מליון ל"י שהוא רוצה להציע לכנסת בתור תקציב הפתוח, הוא מציע לחקלאות 5 מליון לירות מחוץ לטיכון בחקלאות. לזה נוסף מליון לירות שלא נוצל בטנה שעברה בקשר עם הבנק שלא הוקדם כך, שהצעת התקציב למסדר החקלאות מביעה לסכום של 6 מליון לירות. הודעה כזאת קבלנו.

מסדר החקלאות ציטה לחבר הצעה כלכלית 6 מליון לירות שהוקצבו לו ואתם תמצאו את ההצעה הזאת בדף הראשון של העלון שהבטתי לכם. בתוך הצעה זו אסארונו אצי מליון לירות כרזרבה למטרות טובות. והנה באה הסוכנות ונקטה: א. סכום של 3 מליון לירות כדי שתוכל לבצע את תכניות ההתייטבות שלה לטנת חס"י; ב. סכום נוסף ליצירת קרן להון חוזר ליטובים הצעירים, אשר אינם יכולים עדיין להיות לקוחות בבנקים, כי הם זקוקים לפקדונות מיוחדים; ג. להעביר את מסקי העזר בטיכוני העולים, הרטומים במסדר העבודה, למסדר החקלאות. ד. להקים סווקים חקלאיים בטלט הערים הגדולות בסכום של מליון לירות, ועוד הצעות טובות אשר כדי להגטימן צריך היה הסכום של 6 מליון לירות לגדול עד 12 מליון לירות. על כן קיימנו ברור מסותף עם הסוכנות והקימונו ועדה מיוחדת אשר מתפקידה היה לברר נאלו דרכים אפשר לקלוט עולים נוספים בהתייטבות הקיימת ובהתייטבות החדשה ומה הם האמצעים הדרושים לכך. בסיכום הגיעה הועדה לארבע צורות התייטבות המאפשרות קליטת עליה והן:

- א) קליטה במיטריין במסקי ההתייטבות הוותיקה.
- ב) הקמת מעברות; מחנות מעבר איזוריים.
- ג) התייטבות חדשה לפי התכנית של המוסדות המיטביים.

ד) טיפוס מיוחד של התייטבות חדשה-מסקי פלחה בדרום הארץ, באיזור הפלחה המסתרע על 400 אלף דונם על ידי בית ג'וברין. היות ומחצית הססח עדיין ממוקמת נעצד השנה רק 200 אלף דונם. אמנם מסדר החקלאות החל להחכיר חלק המסטחים הללו ליטובים קיימים לסם זריעת גרעינים כאספקה עצמית ללול, אבל יס הצעה להקים באיזור זה מספר יטובים אשר יתקיימו בתקופה מסוימת על פלחה בלבד.

ס. אונא: כמה דונמים יקבל כל מטיטב?

סר הלפרין: אנו חושבים להסתלט על 200,000 דונמים,

ולקיים 20 יטבנים אשר יכללו אלפיים מטפחות שהם 7000 נפס. יוצא שכל מטפחה תקבל 100 דונם. להצעה זו מבקשת הסוכנות 800,000 לירות אינני יודע אם הצעה זו טובה, על כל פנים צריך לנסותה, כי אין פה ענין של ריזיקה גדולה; יכול להיות שיצטרפו לסנות את הטיפוס של המסק או לצמצם את המסק.

הסוכנות מבקשת קרוב ל-4 מליון ל"י מתקציב הפתוח החקלאי ומליון לירות מתקציב עבודות צבוריות בסביל אותם היטובים שאינם יכולים להתקיים מטסקיהם בתקופה מסוימת.

מה שכתוב בדף מס' 6 של העלון שהגסתי לכם מכוון להסביר שנחוצ, בתוך המסגרת הכללית להסקעות בסכום של 36 מליון ל"י, סכום של 10 מליון לירות מקום הסכום של 6 מליון ל"י מסדר החקלאות הגיש, ומליון לירות לעבודות צבוריות. זה היה הסיכום בין מסדר החקלאות ובין המחלקה להתייבות של הסוכנות היהודית.

עכסו, ישנה התפתחות של התוספת. הכנסת קבלה כבר את הצעת התקציב של האוצר, אשר 7 מליון ל"י ממנה מיועדים לחקלאות, אבל לא הוזכר המליון של השנה שעברה. כלומר הסכום המוקצב לחקלאות מגיע ל-8 מליון ל"י, אבל 8 מליון לירות אלה אינם אינם מהווים 80% מה-10 מליון ל"י, כי אם תמונה אחרת. בהצעה שהוגשה לכנסת ישנם סעיפים אחרים בסכומים טובים מאלה שהוגשו על ידי מסדר החקלאות, כי האוצר שקל בענין זה את חלקו של המטבע הזר, לכסו. למשל להסקעות יסוד הצענו סכום של 2,200,000 ל"י והאוצר אשר רק 1,600,000 ל"י, ואת ה-600,000 הנותרים ממך ובזמן שמצב המטבע הזר יאפשר זאת נקבלן. מר לנדאו הזכיר ב-200,000 את הדיג. למעוף זה בקסתי 200,000 לירות והאוצר אשר רק 100,000.

מתוך ההצעה של ה-8 מליון לירות יורדים הסכומים הבאים: 3 מליון ל"י לסוכנות; 30,000 לירות לכל אחת מהנקודות המוקפות עכסו. רבע מליון לירות ליצירת קרן בבנק אפ"ק להון חוזר בסביל ההתייבות הצעירה. לסכום זה הוסעף אפ"ק רבע מליון לירות כך שלמטרה זו יש כבר חצי מליון לירות. 450,000 לירות למסקי עזר ומסקי ירקות, בתוך קטגוריה של תעסוקה, לפי דרישת מסדר העבודה. הכוונה אינה לחקלאות, אלא לעולים היוטבים בלוד, ברמלה וכו'.

500,000 לירות בסביל החברות המסווקות, כדי להקים 3 טווקים חקלאיים בללס הערים הגדולות.

כל הסכומים האלה מסתכמים בסכום של 4,200,000 לירות. יוצא שמתוך 8 מליון לירות נטארים למסדר החקלאות 3,800,000 לירות. אני חייב לומר לכם שזהו סכום יפה מאד אבל אני הייתי מוכן לקבל אותו מדי חודש בחודש. בסכום כזה אי אפשר להסתמס באופן יעיל ולהבטיח אפקט מסקי כעבור שנה שנתיים.

אני חייב להגיד שיטנה הסכמת האוצר לעוד כמה פעולות שהן מחוצ לתמונה הנ"ל, למשל: צנורות. בתכנית 4 השנים, אנו רוצים בשנים 1950-55 להוסיף 420,000 דונם בהסקאות היסוד כמאה אלף דונם בשנה. זאת אומרת שבחיה זקוקים ל-30 אלף טון צנורות בשנה. התחלנו לדאוג לכך ובשנת תשי"א יהיו לנו 50 אלף טון צנורות שיעלו 2,500,000 ל"י במטבע זר, ואם נוסיף לזה את המטאבות זה יעלה 3 מליון לירות.

כדי להביא לארץ כמות גדולה של צנורות התקטרנו עם סוחרים פרטיים. סוחרים אלה מוכנים להסיג כרדיט באנגליה לתקופה של 3-4 שנים בתנאי שהאוצר יערוב להם. האוצר הסכים לכך והסוחרים שלחו את נציגם לאנגליה אשר מתפקידו להתקשר עם בתי החרוטה לצנורות ולברר אם הם מוכנים לספק צנורות, וכבר נתקבלו ידיעות טובות בקשר לכך; בית החרוטה אחד מוכן לספק 50 אלף טון צנורות לחדש השנה ולמעלה מזה בשנה הבאה. כן צריך נציג האוצר למצא בנקים אשר

יוכלו למסן את קניית הצנורות היות והצנורות מתחלקים לסלסה חלקים: חלק לסוכנות, חלק לסטסלה וחלק לטוק, אנו מציעים שהסטסלה תהיה ערבה על חלקה, הסוכנות על חלקה ועל החלק הטליטי המיועד לטוק תוקם קרן מטורינת אשר תהיה בידי הסטסלה.

ה. פורדר: כיצד זה יעשה?

מר הלפרין: הסוחרים יקבלו אטור לקחת מחיר יותר גבוה והעודף ילך לסטסלה.

היו"ר ס. בדר: הייתי בכל זאת מבקש, אם יש באפשרותך, להמציא לנו חומר יותר בדור על היקף היצור של ההתייטבות החדשה בשנת תש"י ומה יכול להיות היצור במסקים אלה בסנה הבאה.

מר הלפרין: האם אתה מתכוון לצורה של מסק מסויים או של החקלאות בכללה. על החקלאות בכללה אני יכול לענות. על יצורה של מסק-לא.

פ. ברנסטין: אולי היושב ראש יסביר למר הלפרין, שאנו מעוניינים בטאלה זו היות ואנו דנים עתה בנעיות האספקה.

היו"ר ס. בדר: מר הלפרין, קבל את הדברים שנאמרו על ידי מר ברנסטין כאילו נאמרו על ידי. ועתה נעבור לטאלות.

צבי יהודה: כפי שכבר הזכירו כאן אנו מספלים בנירור הטאלה באיזה מצב אנו עובדים ונעבור בטאלת האספקה. כדי להבטיח את האספקה לישוב אנו מקימים התייטבות חדשה. אנו יודעים מה כוחה של ההתייטבות הקיימת ומה היא יוצרת, אבל לא כן לגבי ההתייטבות החסטה, שהוקמה ב-15 החדשים האחרונים. אינני יודע מהו מספר היישובים החדשים. אני מסאיר למטרד החקלאות לענות על טאלה זאת, כי הוא בקיא בה יותר ממני.

היות והיקף היישובים הוא די גדול היה איזה היישוב וכן תכנית מסוימת מה צריך הסק הזה לתת. אני מדבר על פודוקטים ולא על כסף. בצבור ישנן דעות טובות בקשר להגסטת התכנית הזאת. ישנם חושבים שהתכנית הוגסטה, והתוצאות תהיינה טובות וטובה גם דעה אחרת. בתור חבר ועדת הכלכלה מעניינת אותי הטאלה באיזו מדה התכנית הזאת הוצאה לפעל ומה היא תתן הסנה; האם היו אכזבות ובאם היו מהו הגורם להן; באיזו מדה הועדה הזאת יכולה, בהנעת דעתה ותביעתה מאת הסטסלה לתקן את האכזבות.

כמו כן אנו רוצים לדעת מה היא תכנית פיתוח האספקה לסנה הבאה.

שמעתי סמועות שענין המים ביישובים החדשים אינו עומד בכל מקרום על רמה הנותנת ספוק כל שהוא ליישובים בעבודתם.

הייתי רוצה לקבל תשובה ברורה על כל הטאלות שהצגתי כאן.

ס. אונא: ברצוני לדעת באיזה יחס עומדת התכנית של הסנה לגבי התכנית 4 שנים.

כמוכן שיש ערך לתכנית 4 השנים אם מוציאים אותה לפעול ואם יש קצוץ בתנית של היום ברור שיהיו קצוצים בתנית של 4 השנים.

האם יש צורך בקיצוצים בתנית 4 השנים ובאם כן כמה יקצו וכמה לא. ברור שבתכנית 4 השנים ישנם דברים שאם יקצו אותם עכשו נפסיד אותם בכלל אבל לעומת זאת ישנם דברים שעל ידי חזיה מסוימת אפשר בטמפו יותר מהיר לתקן אותם בשנה השלישית או הרביעית. הייתי רוצה לקבל תמונה כיצד חולב מסדר החקלאות לכוון דברים אלה.

כמה מתבטא סיכום האספקה של השנה ביחס לתכנית 4 השנים ולפי זה מה אפשר לתקן לקראת השנים הבאות?

באשר לבעית הצנורות, רציתי לדעת באיזו מדה חושבים, שבשנים הבאות אפשר יהיה להחליף את הצנורות היבוא בצנורות מיוצרים בארץ. לדעתי, אפשר יהיה לעשות זאת בשנה הבאה או בשנה השלישית.

מה היא ההתקדמות בתכנית ההסקעות בכללותה? יש לי הרושם שכאן ישנו איזה עיכוב.

ה. פורדר: ברצוני לשאול, מהו אטמוס המסק בהתייבבות החדשה.

אני מבין את דבריו של מר הלפרין, שאשר סדורטיים את ההסקעה בזמן קצר, אבל הייתי רוצה לדעת מהו הסכום המנימלי אשר לדעתו הכרחי לשם כך. אני מבין שבדרך כלל מדברים על סכום של 2500 לירות.

ברצוני לדעת מהי עמדת מסדר החקלאות לגבי הלול; מהו התאום בין מנדוט מבעלי הלולים לבין האספקה ההכרחית ללול.

האם מסדר החקלאות בדק פעם את השאלה היסודית, האם לא נוכל להתקדם במהירות יותר גדולה אם לא ניסד נקודות חדשות אלא נרחב את הנקודות הקיימות. לדעתי, יותר יעיל ויותר זול לפתח את הנקודות הקיימות. כאשר אני שמוע על הקמת נקודה חדשה אני חושט אם נוכל באמצעים שבידנו לפתח אותה במהירות הנדרשת.

בקר לתכנית 4 השנים. לדעתי, תכנית זו היא אחד היסודות של הפוליטיקה הכלכלית שלנו. ברצוני לדעת, אם יש באפשרותה של ועדת הכלכלה לשבת פעם עם מנהל מסדר החקלאות ולדון בתכנית זו.

לי יש נטיה להגדיל את החלק החקלאי בתקציב הפתוח, כי סגמת היצור חשובה לנו יותר מאשר כל דבר אחר. אני חושב ש-6 מליון ל"י שהוקצבו לחקלאות מתוך תקציב של 65 מליון לירות - אינם מספיקים. הייתי רוצה לדעת אם אפשר להכין תכנית יותר גדולה גם בהתחשב עם המטבע הזר.

הייתי רוצה לדעת מדוע לא הוקם הבנק שעליו דבר מר הלפרין. לי נראה שיש צורך בבנק מרכזי בסטח החקלאות.

הייתי רוצה לדעת מה מקומה של ההתייבבות הפרטית בכל התכנות הנ"ל. עד כמה שידוע לי ישנה הבטחה לאלף מטפחות שתקבלנה כל אחת הקצבה של 100 לירות, הייתי רוצה לדעת

אם סכום זה מופיע בעלון ואם אינו מופיע, מדוע.

ט. גורן: כחבר ועדת הכלכלה וחבר הכנסת הייתי רוצה לקבל את תכנית 4 השניים. שעמנו עליה אבל מסוים מה לא קבלנו אותה בכתב.

דבר מר הלפרין אינם טובנים לי. בדף ראשון של העלון מופיע סכום של 6 מליון לירות ובדף מס' 6 מופיע הסכום של 10 מליון לירות. אינני יודע היכן אנו עומדים; האם עלינו לסחוק את דף מס' 1 או את דף מס' 6.

לחברי הועדה שאינם חקלאיים וגם לא היו חקלאיים החומר שנתן בעלון אינו אוסר ולא כלום. אנו צריכים לדעת מה הן התוצאות בטוח האספקה בהתייחסות החדשה; אנו רוצים לדעת מה מקומה של התייחסות זו ביצור. אותו הדבר לגבי התכנית של 36 מליון ל"י; אנו רוצים לדעת מה מה יוסיף לנו בשנה הבאה; כמה מסעים, כמה חלב וכמה ירקות.

אינני חבר ועדת הכספים, אבל דומני שהמטלה מנהלת פוליטיקה מסוימת. המטלה מוכנה לקבל קרדיט, אבל הרי היא קבעה עמדה שהיא מבטלת את כל עניין הקרדיט. אצלנו קודם הלירה אינו תלוי בחסדי סמים, אלא הוא שרירותי בידי הממשלה. לכן, כאשר הממשלה מוכנה לקבל קרדיט אני שואל מי יערוב לה.

היו"ר מ. בדר: אינני רוצה שנערוך עכשו ויכוח בשאלה זו. אמנם, היינו צריכים לבדוק פעם את השאלה הזאת אבל לא כרגע.

ט. גורן: הייתי רוצה לדעת, מתי יצור הצנורות המקומי ימלא את צרכי המדינה ולא נזקק לצנורות מהחוץ.

ט. לביא: אינני יודע אם אהיה צמוד לנושא הישיבה כשם שדרס יושב ראש הועדה.

הקוטי שלנו מתבטא בעקר בחוסר מטבע זר, וכל התקציב שלנו בנוי על המטבע הזר, כי גם המטבע הפנימי תלוי במטבע הזר. אם כן, אינני מבין מדוע לסעיף כמו מגדלי החמצה הוקצבו 400,000 ל"י. אמנם זה דבר חשוב מאד, אבל אחוז גדול ממנו הוא במטבע זר.

מר הלפרין: 120,000 ל"י במטבע זר.

ט. לביא: ובכן, אני שואל: האם אין באפשרותנו להסתמך בכורות במקום במגדלי החמצה? עלינו לקחת בחשבון שהמטבע הזר פעם יפסק מאתנו, וכאם הוא יפסק האם נחדל לחיות, האם נחדל להקים יסובים? אני שואל מדוע, כאשר אובכים איזושהיא חכמיה. אין עורכים אותה לפי היכולת שלנו? נדע שאנו עניים ועלינו לעבוד כשם שאנשים עובדים. אני יודע שבתי קרור זה דבר הכרחי בטביל המסכים, אבל במצבנו כיום הייתי דוחה אותם.

כאשר הערבים עזבו את הכפרים הסאירו כשרות מליונים לבני חמר שהחטקעו בהם מליוני ימי עבודה, ועתה אנו מפקירים אותם. הייתי בחוסות עשויות לבנים ואני יודע שאפשר להסתמך בהן. אינני אוסר שאנו צריכים לגור בהן, אבל אפשר לפרק אותן. בנתיים

עטוים סלכנים אלה יותר נוח לגור מאשר בצריפונים ולפעמים אפילו יותר מאשר בבתי בטון.

השאלה העקרית שאני מעמיד היא: כיצד בדע לחיות לפי ענינו ולא לפי עשירותו של עם אחר.

היו"ר מ. בדר: אתה מדבר על נושא כללי אשר היה רצוני לדבר עליו בטעם הויכוח על חכנית 4 השנייה. עתה עלינו לברר מהו גורל האכסקה לשנה הקרובה ומה נתן לחקן בהצעת החקציב.

ט. לביא: שאלה אחרונה. מדוע אין לדחות עתה את חכנית היעור אשר צריכה לעלות 1,800,000 ל"י?

מ. ארט: ברצוני להרחיב את השכלתי ולדעת כמה דברים קונקרטיים על ההתישבות החדשה, וקודם כל מה הושג בעבר. אעשה זאת בצורת שאלות.

א. מה מחיר הנקודות של ההתישבות החדשה?
ב. מהי החלוקה מבחינת צורת ההתישבות, קבוצים מוטבים וכו'?

ג. מהי שטח האדמה אשר בבעלות ההתישבות החדשה?

ד. מהי שטח האדמה שעובד?

ה. כמה עלו על הקרקע ומהם כמה עולים חדשים?

ו. מה יהיה חלקה של ההתישבות החדשה במערכת האכסקה הכללית של המסק, בירק בלול ובחלב, בשנה הבאה?

ז. מה היא כיוון מידת המיכון בהתישבות החדשה זאת אומרת, כמה מכונות חקלאיות ישנן היום בהתישבות החדשה?

ח. מה פירוט מסקני מלחה, האם פירוש הדבר שהם צריכים לגדל רק גרעינים ואין להם אפילו גן ירק לאספקה עצמית?

ט. בעלון כתוב, שהכפר הערבי מקבל 200,000 ל"י. הייתי רוצה לדעת אם זהו כל החקציב לכפר הערבי, או שביחר הפעילים כמו השקעות, בניינים ומבנים וכו' נכלל גם הכפר הערבי.

י. בקשר לחכנית 4 השניים. האם קיימת איזו מכסה בחכנית לכל מסק, האם יש חכנית מפורטת לגבי כל מסק מה היא חלקו בחכנית זו?

יא. לנהאוו: הייתי רוצה לקבל את חכנית 4 השניים במירוט שטחיה השונים ומה בגדר החכנית הזאת נתן לבצוע תוך הערכת האמצעים, מה כוח האדם שידרש לבצוע חכנית זו וכן, האם צורת הבצוע תעשה בדרך המקובלת עד עתה או תהיה יותר חופשי בצורת "כל דמפין".

מה המצב ביצור החקלאי ברגע זה לכל

צורותיו; הוצאות היצור, כוח אדם וכו' ? חוטבני שאפשר לענות
על שאלה זו בצורת טבלה.

ברצוני לדעת, איזה טמחיה תכלול
חכנית הרחבת היצור.

הייתי מבקש שתכנית 4 השנים טובא
לפנינו הן בצורתה החיזורית והן בצורתה המעטית הנחנת לבצוע.

מה בוצע בשנה שעברה בטוח החקלאות;
כיצד זה מתבטא עכשו וכיצד זה יחבטא בשנה הבאה מבחינת הגדלת
היצור החקלאי?

הייתי מבקש לדעת, מה נחקבל מהמלוח
האמריקאי בטוח המיכון החקלאי לצורותיו השונות.

היו"ר מ. בדר: רציתי להציג 2 שאלות הקטורות בהמשך
העבודה שלנו. א) האם אפשר לקבל את
חכנית 4 השנים ולשמע עליה פרטים נוספים ביום שלישי הבא? ב) נשמעו
כאן שאלות מפורטות על ההתייטבות החדשה ועל החוצאות שהושגו בה
בטוח החקלאי. לכי הטברתך, מר הלפרין, הבינותי שהחומר הנ"ל נמצא
יותר בידי המחלקה להתייטבות של הסוכנות מאשר בידי משרד החקלאות.
כן שמענו שיטנו מוכד המתא את הכעולות. הייתי רוצה לדעת אם אפשר
לקבל דו"ת מפורט מהמוסד המתא עד יום שלישי הבא וכן, אם נציגי
המחלקה להתייטבות של הסוכנות היהודית ושל הקק"ל יוכלו להשתתף
ביטיבה הבאה ביום שלישי הבא.

מ. ברנטטין: הייתי רוצה לדעת מה היא המגמה הקובעת
בעטית החכניות הנ"ל. יש מגמה של העמוקה;
יש מגמה של כבוט אדמה - הלאחזוח בטוחים ויש מגמה אספקה. הייתי
רוצה לדעת מה היא המגמה הקובעת.

לא שמעתי אף מלה על המחזרים המטועריט
של החוצרת.

צבי יהודה: הצעה לכדר. אני מציע שביטיבה הבאה
נגמור את ענין היצור החקלאי בהתייטבות
החדשה ואתר כך נעבור לחכנית 4 השנים. לנוטא זה אני מציע להקדיט
את היטיבה שתקייט בעוד שבועיים.

ח. לנדאו: רציתי להוסיף עוד שאלה: מהו המצב בטוח
הדיג?

מר הלפרין: כדי לענות על כלה שאלות שהוצגו היום יש
צורך בכמה טעות.

ה. פורדר: אני מציע להקדיט את היטיבה הבאה לחטובות.

מר הלפרין: אני מבין שיש צורך בשתי יטיבות עת משרד
החקלאות. החומר שחברי הועדה מעונינים
לקבלו בקטר להתייטבות החדשה אינו נמצא בידי משרד החקלאות, אלא מידי
הסוכנות, אבל אפשר להכין אותו אך זה לא יהיה מוכן ליום שלישי הבא.

אני חושב, שהועדה צריכה לדון עכשו
בעניני החקציב וביחר השאלות שאינן
קטורות לתאריך מסוים נדון בישיבות הבאות.

היו"ר מ. בדר: בישיבה הבאה נדון בשאלה החקציבית
אבל עלינו לדון גם בשאלות האספקה.

מר הלכריין: מדוע בוועדה שאלת האספקה?

היו"ר מ. בדר: מפני שאנו עוסקים עתה בשאלות האספקה
בכללן.

א. מזור: ועדת הכספים הגיעה לידי מסקנה שאי-
אפשר לגמור את הדיון בחקציב הפתוח
עד סוף יולי ולכן החליטה לטייב את הדיון בחקציב הרגיל ורק אחר
כך לעבור לחקציב הפתוח. לכן, אני חושב, שאנו יכולים לדון בשאלה
החקציבית בישיבה יוחר מאוחרת.

צבי יהודה: אני מסכים עם דברי מר הלכריין להקדיש
ישיבה מיוחדת לדיון על תכנית 4 שנים
ולתכנית הפתוח לטנה הקרובה.

מ. ארם: הייתי מבקש שכל החומר שיוכנן על ידי
משרד החקלאות יוגש לוועדה לפני הישיבה
כדי לאפשר לחברים לקיימן בו.

הישיבה ננעלה בשעה 13.00